

31. 1. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vládní pomoc velkým podnikům na zvýšené náklady cen energií (zastropování cen energií a dotační program)

Dnem 1. ledna 2023 nabylo účinnosti nařízení vlády č. [442/2022](#) Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci, ve znění nařízení vlády č. [343/2022](#) Sb. (dále jen „Nařízení“). Díky této novele Nařízení dochází k rozšíření kategorie zákazníků s maximální stanovenou cenou elektřiny a plynu o velké podniky[1].

V důsledku aktuální ruské agrese proti Ukrajině a jeho vlivu na enormní nárůst cen energií se vláda uchýlila k vydání Nařízení, které stanovuje tzv. cenový strop elektřiny a plynu pro období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023. Tento krok je vláda oprávněna učinit v případě mimořádné tržní situace na trhu s elektřinou nebo plynem[2], a to v souladu s novelou energetického zákona. Dále je v souvislosti se zvýšenými náklady na energie poskytována tzv. dotační podpora velkým podnikům[3].

V tomto článku se pokusím shrnout základní parametry stanovených maximálních cen elektřiny a plynu v souladu s Nařízením, a to ve vztahu k velkým podnikům. Dále nastíním další možnou veřejnou podporu velkých podniků v souvislosti s nárůstem cen energií ve formě dotační podpory podle Dočasného krizového rámce.

Definice velkého podniku

Pro účely vymezení velkého podniku je nutné nejprve posoudit definici mikropodniku, malého a středního podniku. Kritéria pro zařazení konkrétního podniku do kategorie velikosti stanovuje čl. 2 ve spojení s čl. 3 až 6 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků a příloha I Nařízení Komise (ES) č. 800/2008.

Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejich roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur a/nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů eur, přičemž se posuzují všechny partnerské podniky a propojené podniky.

Pokud nějaký podnik není dle výše uvedených parametrů mikropodnikem, malým ani středním podnikem, patří mezi velké podniky. Velký podnik tedy zaměstnává více než 250 osob nebo roční obrat přesahuje 50 milionů eur a/nebo bilanční suma roční rozvahy přesahuje 43 milionů eur.

Cenový strop elektřiny a plynu pro velké podniky

Hlavním kritériem pro posouzení zastropování cen energií je skutečnost, zda je odběrné místo velkého podniku napojeno na hladinu nízkého napětí v případě elektřiny[4] a zda má dané odběrné místo spotřebu plynu do 630 MWh/ročně[5] (tzv. maloodběratel). V případě, že velký podnik splňuje toto kritérium, dochází k zastropování cen elektřiny a plynu na tato odběrná místa automaticky. Posuzují se každá jednotlivá odběrná místa zvlášť.

V případě, že má velký podnik napojeno odběrné místo elektřiny na hladinu vysokého nebo velmi vysokého napětí a odběrné místo plynu přesahuje roční spotřebu 630 MWh (tzv. střední a velkoodběratel), je podmínkou pro uplatnění zastropování cen energií poskytnutí čestného prohlášení velkého podniku podle vzoru přílohy č. 7 (pro elektřinu) Nařízení a přílohy č. 8 Nařízení (pro plyn) dodavateli energií, a to za každé takové odběrné místo. Čestná prohlášení zasílají velké podniky dodavateli energií nejpozději do konce kalendářního měsíce, který předchází měsíci, za který se má začít uplatňovat maximální cenový strop za dodávku elektřiny nebo plynu. Výjimkou je leden 2023, kdy je nutné předložit prohlášení do 15. ledna 2023. Prohlášení se dokládá pouze jednou.

V případě, že velký podnik nebude mít nadále zájem pro další období uplatnit maximální cenový strop za energie, je povinen tuto skutečnost dodavateli energií oznámit.

Dále může nastat situace, kdy velký podnik využívá plyn pro tepelnou energii na vytápění a přípravu teplé užitkové vody (tzv. TUV) nebo vyrábí tepelnou energii do rozvodného tepelného zařízení. V obou případech je zastropována poměrná část plynu spotřebována na vytápění a přípravu TUV, pokud zákazník doloží dodavateli plynu vyplněnou přílohu č. 1 a přílohu č. 9 Nařízení.

Pokud velký podnik zároveň spadá do vymezené kategorií zákazníků podle § 4 odst. 1 písm. b) a § 4 odst. 3 písm. b) Nařízení (např. poskytovatelé zdravotnických a sociálních apod.), jedná se o jiný režim, podle kterého se dokládají jiné přílohy a výše zastropování cen energií je ve výši 100 % dle níže uvedeného.

Výše cenového stropu

Maximální cena je stanovena za dodávku (i) elektřiny ve výši 5.000 Kč/MWh[6] a (ii) plynu ve výši 2.500 Kč/MWh[7]. Ceny jsou uvedeny bez DPH a platí pouze pro silovou elektřinu a plyn, ke kterým budou nadále účtovány ceny za distribuci a ostatní poplatky bez stanovení maximálních cen dle Nařízení. Ceny se tak týkají obchodní části, tj. ceny za komoditu.

Cenový strop pro odběrná místa velkého podniku připojena na hladině nízkého napětí a pro maloodběratele plynu je ve výši 100 % dle výše uvedeného.

Cenový strop pro odběrná místa velkého podniku připojena na hladině vysokého a velmi vysokého napětí a pro střední a velkoodběratele plynu je ve výši 80 % nejvyšší spotřeby za posuzovaný měsíc v uplynulých pěti letech.

Stálý měsíční plat za dodávku elektřiny a plynu se stanoví ve výši 130 Kč/odběrné místo za měsíc[8], přičemž tento cenový strop se týká pouze při napojení odběrného místa na hladinu nízkého napětí u elektřiny a pro maloodběratele plynu.

Dotační program pro velké podniky na zvýšené náklady na plyn a elektřinu

Vláda usnesením č. 876 ze dne 19. října 2022 schválila aktualizaci programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen pro podnikatelské subjekty v rámci výzvy 1 (dále jen „**Výzva**“), přičemž účelem podpory je pomoc velkým podnikům ze strany státu s cílem udržet jejich podnikatelskou činnost. Na tuto Výzvu vláda vyčlenila 30 miliard korun a týká se zvýšených nákladů na elektřinu a plyn za období únor až říjen 2022 (dále jen „**rozhodné období**“).

O dotaci mohou žádat velké podniky, které mají alespoň jedno odběrné a předávací místo podle čl. 3.9 Výzvy, na které se nevztahuje cenový strop podle Nařízení a současně v rozhodném období došlo k navýšení nákladů na ceny elektřiny a plynu oproti roku 2021 více než dvojnásobně. Výše podpory

činí zpravidla 30 % způsobilých nákladů, maximálně však do výše 45 milionů korun, přičemž způsob výpočtu způsobilých nákladů je uveden v čl. 3.8 Výzvy.

V případě, že je žadatel energeticky náročným podnikem, činí výše podpory 50 % způsobilých nákladů, maximálně do nižší z částek: 80 % provozní ztráty nebo 200 milionů korun na jednoho příjemce a v případě, že se jedná o žadatele, který je podnikem ve vybraných odvětvích (například výroba kožených oděvů, výroba dutého skla, odlévání železa apod.), činí výše podpory 70 % způsobilých nákladů, maximálně do nižší z částek: 80 % provozní ztráty nebo 200 milionů na jednoho příjemce.

Na skupinu partnerských a propojených podniků definovaných dle doporučení Evropské komise nesmí celkově podpora překročit 2 miliony eur a pro skupinu, v níž o podporu žádá energeticky náročný podnik, činí tento limit 25 milionů eur.

Žádosti lze podávat do 8. února 2023.

Další podpora pro velké podniky

Další veřejná podpora velkých podniků v souvislosti s náklady na zvýšené energie je např. ve formě dotace na (i) výzkum, experimentálního vývoje a inovací, (ii) modernizaci distribuce tepla v systémech dálkového vytápění z Národního plánu obnovy nebo (iii) obnovitelné zdroje energie – větrné elektrárny, a další. Více informací ohledně dotačních programů je uvedeno na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu.

Závěr

Závěrem shrnuji, že vzhledem k tomu, že dotace dle Výzvy je stanovena za rozhodné období v roce 2022 a zastropování cen podle Nařízení pro velké podniky je možné od 1. ledna 2023, je možné tyto vládní pomoci kombinovat.

Novela energetického zákona reaguje na bezprecedentní situaci na trhu s energiemi a zavedla nový institut mimořádné tržní situace, za kterou se považuje ruská agrese vůči Ukrajině a jeho značný vliv na trh s energiemi. Vláda poměrně rychle reagovala vydáním Nařízení a zavedla tak pomoc pro vymezenou kategorii subjektů, za což můžou být tyto subjekty vděční.

Využití výše uvedených vládních pomoci je však čistě dobrovolné a je tedy na zvážení každého podniku, jakým způsobem se k situaci postaví a zda tuto formu pomoci skutečně potřebuje.

Vzhledem k neustálému vývoji situace na trhu s energiemi je nutné reflektovat případné změny a jejich dopady. Údaje uvedené v tomto článku jsou sepsány k aktuálnímu stavu ke dni 10. ledna 2023.

Mgr. Saskie Krejčířová,
advokátka

Rödl & Partner

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

e-mail: saskie.krejcirova@roedl.com

---

[1] § 4 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 4 písm. b) Nařizení.

[2] § 19d zákona ze dne 20. září 2022, kterým se mění zákon č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [265/1991](#) Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“).

[3] Na základě oddílu 2.4 sdělení Evropské komise „Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresí Ruska vůči Ukrajině (2022 /C 131 I/ 01) a sdělení Evropské komise „Změna dočasného krizového rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresí Ruska vůči Ukrajině“ (dále jen „Dočasný krizový rámec“).

[4] § 4 odst. 1 písm. a) Nařizení.

[5] § 4 odst. 3 písm. a) Nařizení ve spojení s přílohou č. 16 k vyhláše č. [349/2015](#) Sb., o pravidlech trhu s plynem.

[6] § 3 odst. 1 Nařizení.

[7] § 3 odst. 2 Nařizení.

[8] § 3 odst. 3 a odst. 4 Nařizení

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)